

ฉันมีอายุย่างขึ้น ๑๖ ปี แต่ก่อนเคยถูก
 หนีบอายุเป็นขอมๆ ตั้งแต่ฉันโตขึ้น ๖ ปี กลายเป็น
 ว่า "ขอม" เขานับสำหรับเด็ก ส่วนผู้ใหญ่
 เขานับเป็นบั้งนั้น ฉันก็เด็กนับเป็นขอมอย่าง
 แค่นั้น คนอื่นๆ เขายอม ก็เพราะเขาเห็นว่า
 ฉันฟันเขี้ยวเด็กเดียนั่นเอง ทำไมแก่จารย์เขิน
 หนึ่งข้อ ฉันจะคงเขิน คอไป ก็ไม่ ชัด ของ
 ทุกวันนี้เขาเขินกันจนใครๆ ทั้งนั้น โรงเรียน
 ก็อยู่ใกล้บ้าน เด็กแต่บ้าย ๓ โมง กลับบ้าน
 ยังมีเวลาช่วยการบ้านได้กลับไป

หลวงพ่อกับของฉันเป็น สัม ภาร วัด มะกอก
 ยั้งหลวงตาก็เป็นสัมภารวัด โปสถ์ โภสถ์ ๆ กัน
 เหตุ ฉะนั้นฉันขอจะเป็นลูกสัมภาร หลาน เจ้า

วัดเจ้าคำรายอยู่สักหน่อย. ทั้งคุณแม่และคุณ
 บ้าของฉันอยู่รวมกันที่บ้านฉัน และช่วยกัน
 เป็นมรรคนายกาวัดมะกอกกบวชโยสถ์ ทำ
 บุญสุนุกใหญ่. ประเดียดจตุการเรื่องก้อพระ
 ทราย ประเดียดเรียไรธดาพัศร์ ศักมาคร
 นามัง ศักมาครเจ้าสาร ถวายผ้าจำนำพรรษา
 กรฐิน ผ้าป่า ปฏิสังขรณ์อุโบสถ ศาลา สุนุก
 ตลอดปี คือไม่มีเวลาเงินจาง. ฉันต้องรับ
 นำที่จกบาญชีเรียไรเปนการใหญ่ และเป็น
 งานมากมาย เพราะไหนจะคุณแม่และไหนจะ
 คุณบ้า. ทั้ง ๒ คนเป็นหัวหน้าเรียไรเองเสีย
 ด้วย, หลวงพ่อกับหลวงตาก็ไม่ต้องทำอะไร
 เป็นแต่คอยอนุโมทนาและพิมพ์ พระ แจกผู้ ที่

พแนกเสนาศึกษา

สืบสืบว่า ๆ สืบหาห้อยอน ๆ

เจ้าเรียไรก็พอแล้ว, ได้มรรคนายกาทอง ๆ
 เช่นนี้ วัดไม่รุ่งเรืองจะรุ่งเรืองเมื่อไร ?

ที่จริงลูกสัมภารหลานเจ้าวัดอย่างฉัน ควร
 จะเข้าวัดถือศีล ถ้าไม่เปนมั่นชั่งชาก็ต้อง
 งดละ งดคนนตรีภางนา ประพฤติตัวคร่า
 เครอะ, งดผ้าสีตุ่น ๆ นาน ๆ จึงหัดเราระสีกท
 หนึ่ง เด็กแดงตัวสวย ๆ ทว่าแต่แบ่งไม้ค้อมมี
 น้าอบ และอะไร ๆ ที่เป็นแก้วต่าง ๆ อย่าง
 คุณแม่และคุณบ้า, แต่ฉันทำไม่ได้อย่างที่
 ควรจะทำเสียเลย ได้แต่หัวเราะนัยยงค์ เป็น
 เกดอกกับกระจก และประกาศหนึ่งสี่พิมพ์
 ทัมออกขายน้าอบ ๆ และเครื่องแต่งตัวสวย ๆ
 ชาวหนึ่งก็ไม่ใช่ของเล็กน้อย ฉันต้องคอย
 อ่านเล่มขอ ถึงแม้จะไม่ได้อะไรจริง ๆ
 สัมชอยาก.

ฉันก็สนใจเรื่อง พระธรรมบท เหลือ เกิน,
 เรามัธยมเด็กอยู่ที่บ้านเล่มหนึ่ง ฉันได้ตอง
 เสียหายแทบจะยืม ๆ ไม่ให้ ใครเห็น แต่จำ
 เพราะไปถูกตรงคำทำนายว่า "ฉันจะมี มี ต่อ
 ไปจะเป็นสุขใหญ่ แต่ชายชาวคนหนึ่ง คำ
 คนหนึ่ง จะทำให้ ได้ความเคียดครั้นรำคาญ
 ใจมาก" ฉันก็สนใจจริง, คนอย่างนายแดง
 ก็ต้องเรียกว่าชาว และอย่างนายเข้มก็ต้อง

เรียกว่าคำ, เจ้าคำรายเสียด้วย. เพื่อนบ้าน
 หนึ่งทั้งสองคนก็เขาก็เขาใจได้ในตัวฉันเท่า ๆ
 กัน ถ้าจะว่าไปจะคิดเงินยากที่เคียดว่า ใคร
 ดีกว่าใคร, เพราะเขาคงต้องคน ความรัก
 ดี ก็พากันถึง คนหนึ่งเป็นช่างเขียน อีกคน
 หนึ่งเป็นช่างวาด และเขาทั้งสองก็จะเรียกว่า
 ด้วยก็ไม่ผิดความจริงเลย.

พอจะดูคุณบ้า ถึงเจ้าหล่อนเป็นช่าง
 ใหญ่ ก็เนนเพื่อนสนิทก็พอคอยถกถกกับฉัน
 ไว้ความลับกันได้ คนอื่น ๆ พดัดฉันแต่เรื่อง
 คร่าเครอะน้าบอบทงนั้น. พัจจ, ถึงแก่จะ
 เข้าวัดเข้าวา แยกส่งนุกในเรื่องแต่งตัว, เรื่อง
 ฝ้ายสวย ๆ น้าอบหอม ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่เราต้อง
 ปรึกษากันทุกวัน แต่แกไม่ใช่คนสวยจะทำ
 อย่างไรได้ปรรมนารธรรม คำนี้คุณแม่กับ
 คุณบ้าชอบใช้นัก ถึงพัจจจะแต่งให้พิเศษ
 อย่างไร แกก็เพียงเรียกได้ว่าพอไปวัดวาได้
 เท่านั้น. ตาพัจจคงเคยพอใช้ แต่กระจกยัง
 บอกฉันว่า ตาของฉันทนัยยังกว่านั้น แต่ปาก
 แกเสียสู้ของฉันไม่ได้.

เวลาดูกระจกฉันก็พอใจแล้วว่า ริมฝี
 ปากฉันทนัยมีสีแดงเรื่อ ๆ โดยไม่ต้องแต่งแต้ม
 มีวงพอกเหมาะและประจบกันพอมันคิคิด เวลา

เผยอริมฝีปากก็เห็นเรฟัน ทั้ง ข้างบน ข้าง
ล่างขาวสะอาดและเรียบ ฉนั้นขอบใจ ปาก
และฟันของฉันเหลือเกิน ฉนั้นต้องทำทำ
เผยปากหุบปาก ยิ้ม ละม้ายในกระจก ทุกๆ
คราวที่ฉนั้นผ่านกระจก เพราะฉนั้นฉนั้นเกือบ
จะพูดได้ว่า ฉนั้นรู้จักหน้าของฉนั้นเองดีกว่า
กับหน้าของคนอื่น ๆ คำที่ ได้ยินในกระจกฉนั้น
หลาย ๆ หนนั้นเอง.

พี่จวงก็เขียนตัวอักษร แต่ไม่หัดเอะ
กับใครเลย และใคร ๆ ก็ไม่กล้าเอะเอะกับ
แก่ค้อหน้าฉนั้น ฉนั้นเป็นลูกน้อง และชายชื่อน
กว่าก็จริง แต่แกนั้นถือเอะเอะใจฉนั้นมาก
เราจึงเป็นเพื่อนสนิทกันได้เสมอ.

เรื่องนายแดง กับ นาย ฉนั้น เรา พูด ถึง กัน
เสมอ แต่เรื่องแดง พระ ธรรมบท ฉนั้น ได้
ขยายแก่ใครเลยแม้แต่พี่จวง เพราะฉนั้นให้
รู้ ถึง กระตาคปาก แต่ที่ร้ายที่สุดนั้นคือความ
กระตือกระอ่วนใจ ที่คิดสั้นไม่ลงว่าใครจะ
ดีกว่าใคร และใครจะดีกว่าใคร เวลา
ที่นายแดงมาพูดคุย เพราะทั้งต้องกันตื้น
ใจที่จะมาพมฉนั้นเสมอ ๆ ฉนั้นกลัวว่านายแดง
นั้นแล้วที่ถูกใจฉนั้นมาก ฉนั้นกระทั้งเสียใจแทน
นายฉนั้น บางทีถึงหน้าคอกอหน่วยด้วยเหตุ

จึงต่าง แต่ครั้งเวลาที่นายฉนั้นมาพูดมาคุย
ความรู้อันฉนั้นกลับเป็นนายฉนั้นที่ มาเอ็น คุมาก
แกนั้นอะไรที่ปลุกปล้ำคนอื่นได้ ฉนั้นรู้ ถึง
จำบางทีเวลาพูด ๆ กันถ้าต้องฉนั้นได้ คง
เห็นเดือคฉนั้นหน้าแดงกว่าปรกติ ซึ่งปรกติก็
ฉนั้นว่าแดงพอไรอยู่แล้ว แต่เดือคฉนั้นไหน
นั้นคิดว่ากันจริงๆเป็นข้อที่ฉนั้นอยากจะรู้เพราะ
เมื่อถึงคราวจะ ต้องตอบ จะได้ว่า จะตอบใคร
อย่างไร มีปัญหาฉนั้นเองที่ทำให้กระตือกระ
อ่วนใจฉนั้นเหลือเกิน.

ความกระตือกระอ่วนนี้ ยิ่งนานวันเข้า
อาการก็ยิ่งมากขึ้นทุกที ฉนั้นจึงต้องเป็นคน
ช่างสังเกต กามฉนั้นฉนั้นหนึ่งว่า หนั้นแม่หนู
เป็นอะไรไป ดูเชื่อมฉนั้นฉนั้นปรกติ? แต่ฉนั้น
ก็ขอมให้ดูไปเสียเรื่องอื่น นึก ๆ ก็อยาก
จะปรึกษา บางทีพี่จวงจะช่วยตอบได้ว่าชาว
คหรือคาค แต่ถ้ามองเรื่องนั้นก็จะต้องบอก
เรื่องพระธรรมบทซึ่งฉนั้นกระตาคจริง ๆ ไม่
อยากจะบอกใครเลย แม้แต่พี่จวง.

ฉนั้นหนึ่งรูปด้วยซึ่งฉนั้นบอกออกฉนั้นในกระ
กมฉนั้นหน้าคาคเหมือนนักรบราชนู ทำความ
รู้ ถึง ให้เกิดฉนั้นแก่ใจฉนั้นว่า เมื่อถึงเวลาเข้า
จริง ใจของตัวเองนั้นแหละจะคิดสั้นได้ถูก

ไม่ผิดละ แล้วก็จะต้องบอกคนอื่นหนึ่ง ด้วย
ความสงสัยต่างและหน้าคอกอหน่วยว่า “เป็น
การสนใจจริง ๆ เรา ต้อง อโหสิกรรมกับมัน”
ผู้ นั้นเขาคงจะร้องไห้ และหาว่าความสงสัย
ของเราเป็นเหตุของ ผก พัน และ ด้อตวง เขาให้
รัก ซึ่งเป็นการจริงที่เดียว เลยกลายเป็น
เราใจโหดร้าย ทำให้คนอื่นอกใหม่ได้สม
น้ำถึงต่างนักรบมา ฉนั้นรู้ นึกว่าผู้หนึ่งจำ
เป็นต้องอยู่ในที่ลำบากอย่างฉนั้นทุกคนหรือ พ
จึงจะทำไม่ให้เห็นลำบาก อย่างนี้? หรือ จะ
เป็นเพราะแกไม่ช่วย? แน่ และใคร ๆ ก็
ต้องไม่รักก็เพียงคนเดียว ฉนั้นก็ต้องการ
คนเดียวเท่านั้น แต่เดือคฉนั้นไหน? คน
ชาวหรือคนคาคแน่? กรรมเวรจริง ๆ.

เย็นวันหนึ่งฉนั้นเดินเล่นอยู่หน้าบ้าน เห็น
นายแดงนั่งเขียนคำถาถาหน้าปาก ข้างโน้นอยู่ ที่
ทำมา ถ้าถึงบ้ายักกัน นวดหน้าคาคของที่
ตั้งตั้งภาพ ทำงานอย่างคะมึคคะเม็น ฉนั้น
จึงแอบเข้าไปที่ข้างหลัง ไม่ให้รู้ตัว เวลา
นั้นฉนั้นกำลังแต่งตัวด้วยด้วย เป็นธรรมเนียม
ของฉนั้นที่ ต้องอาบน้ำแต่งตัวด้วยเวลาเย็นๆ

แล้วค่อยเก็บคอกไม้มาให้คุณ แม่ กับ คุณน้า
บุชาพระ.

นายแดงเขียนพวง เพชรกับ รัตนคน เดียว
ว่า “ถ้ารับชายได้สมราคา ตรี—” ชาว
เขียนเขาอาจพูดคนเดียวได้ อย่างเดียวกับ
ข้างเก็บคอกไม้เช่นฉนั้นคนเดียว พด่ามเดิน คนเดียว
บ่เคย ๆ และคำพูดของเขาทำให้ ฉนั้นใจเดิน
นึกว่า คนชาวนี้เอง แน่แล้ว ถูกศรัของกาม
โทษเขาแล้ว และเวลาที่คิดถึงใจ ของเราจะต้อง
มาถึงเข้าบ้านพร้อมแล้ว เพื่อจะ แสดงความ
ของชายไม่ประหม่าช่วยเงิน ฉนั้นจึงขอเงิน
ด้วยน่าเลี้ยงที่พยายามให้ เป็นธรรมดาที่สุดว่า
“ถ้าชายได้จะทำอะไรนะ?”

น้ำถึงต่าง นายแดงเกิดใจ เหลือง มาดู
แกไม่ผิดว่าฉนั้นอยู่คนเดียว แกนั้นกระตือกระ
อ่วน ๆ ทำหน้าเหยย หน้าฉนั้น น้ำเอ็นค แต่
ตอบว่า “ก็จะได้เงินพอที่ฉนั้นจะ—”

นั่นแล้ว คนชาวนี้เอง แน่เสียแล้ว ฉนั้น
รู้ ถึง ว่าหน้าฉนั้นแดง—ถ้า ใจคอกกตก แต่
เชิงใจหวัดเราทำเป็นฉนั้นและไม่เข้าใจ.

“ฉนั้นจะได้ทำงานยังไรล่ะนะ” เขาพูด
ต่อจนจบประโยค ฉนั้นต้องเฝื่อนเพื่อจะซ่อน

ไม่ให้เขาสังเกตดีหน้า แต่ฉันรู้แน่ทีเดียว ว่าเขาของฉัน และรู้สึกราวกับว่าวงแขนของเขาจะค้อยๆ โอบมา ทัดฉัน แต่โดนเสียงกึกกิ้งก็ยังมีมาย้อยู่บนแผ่นภาพแก้วๆ เขาคงกระดากมากนั่นเอง.

“ผมทนนึกไม่ทราบว่าคุณรักของฉันคือใครกระมัง” เขาเขยิบขึ้นแล้วหันหน้าทำงาน ซึ่ง เป็นโอกาสให้ฉันหันไปทางเขาได้ และนึกว่า “นี่หมายถึงตัวเราเข้าแล้ว ใจเราเห็นจะตัดสินใจแล้ว” แต่ฉันก็ทำใจไว้พูดอย่างใจว่า “ฉันจะไปทราบอย่างไรได้ล่ะ?” เดือดพองหน้าฉันดูๆ ต้องเป็นหน้าอ้อ และรู้สึกเหมือนว่าอะไรต่ออะไร จะตามมาเป็นกระบวนแห่ใหญ่โตละ.

“เราหมั่นนึกมันบอกแล้ว แต่เวลานี้ฉันยังไม่เป็นปีกแผ่นพอที่จะแต่งงาน ถ้าฉันขายรูปนี้ได้มีราคาละก็—”

เขาพูดพลางบ้ายกกันพาดวงกระมัง ฉันก็ไม่กล้าดูเขามาก และไม่รอคอยให้ เขาพูดจบประโยคด้วย ฉันเบ็ดหน้าหงายหน้าตรงเข้าห้องนอน ฉันนั่งบนเตียง ทำผ้าเช็ดหน้าเปียกชุ่มด้วยน้ำตา และแนบหัวใจว่า ทั้งที่ทุกคนนั่นแหละ ทำให้ฉันขาดใจหรืออก เช่นฉันนั่นแหละ. ตลอดงาน

เวลาหลับไปกลางคืน ฉันบอกไม่ถูกว่าฉันเป็นอย่างไร.

ที่โรงเรียนประรางหลังบ้านเป็นที่สบาย ฉันนั่งฉันนั่งฟังนกร้องโครกโครก โชนมันกระโตกร้องเพลงอยู่บนต้นไม้ นายเขมกำลังแต่งยูนีฟอรัมเดินกลับ จากทำงาน เข้ามาทาง ถนน หลังบ้าน ประเดี๋ยวเดียวก็เข้ามาถึงบ้าน กออยู่ที่เก้าอี้ยาวข้างฉัน ทำให้ฉันใจหาย.

ฉันทนนึกอยู่นาน และการคุยกันก็เป็นที่เพ็ดเล็ดตามเคย ฉันแนบหัวใจว่าเธอสมเประว่าฉันสวยเก่ง และฉันก็ตั้งสำระภาพว่าฉันจะอยู่กับเธอคนเดียวก็ยังไม่ดีกว่าใครๆ หมดเป็น การตั้ง เพราะที่ ไม่คิดไม่คิดของ ฉัน ถึงเรื่องว่าใครนอกคือไป.

“ฉันมีความปลงใจรักกับใครแล้วหรือ” คำที่แกเขยิบเขยิบเคียงฉันแปลกมาก แต่ฉันก็นั่งเฉยๆ คิดหรือว่าแกจะขายอะไรต่อไป เปตาแกจนแต่มี ก.กลางกล่าวประโยคเดิม ซ้ำอีก แล้วก็ฟังดูฉันจนฉันกระดากต้องแนบเสียง ฉันเห็นแก ถ้ามากับฉันประดา แยกจะ มีความมุ่งหมายสักอย่างอะไรอย่างหนึ่ง เพื่อให้การคุยพูดดำเนินไปได้ตามวิธีของคนที่คุยเป็น ฉัน

ก็ปรารภว่า “จะ ฉันดูเธอเบิกบานมาก แต่ก็เป็นธรรมดาที่เธอเป็น คนหน้า ซึมตามาน อยู่เล่นมอไม่ใช่หรือจะ?”

“จะ ก็เช่นนั้น แต่เวลาฉันเป็นสุขกว่าเวลาไหน ๆ หมด.”

นั่นแล้ว นายเขมพูดประโยคเก่า หมายถึงถึงฉันคนเดียว ฉันรู้ พอนึกเช่นนั้นเดี๋ยวกี่ ข้างหน้า ฉันฉันก็ของกับฉันปล่อยให้แม่พระธรณีเห็นความลับแต่ผู้เดียว.

ทำไมฉันจึงเป็นสุขราวกับคนสวรรค์ ฉันจะต้องบอกแก่เธอให้ทราบสักหน่อย ฉันเป็นสุขจริงๆ เป็นสุขเพราะว่าฉัน ทนรักได้ ยินยอมปลงใจจะแต่งงานกับฉัน” พูดดังนั้นแล้วก็คิดว่า มีคนอื่นละว่า “น้องรักพี่ เจ้าเป็นน้องของแม่จริง แต่ไปจะต้องเป็นน้องของพี่ ญาติของแม่จริง ทุกคนที่จะรักอย่างญาติ ของพี่หมด คงที่แม่จริงจะรักญาติ ของพี่ทุกคนเหมือนญาติของแม่จริงเองเหมือนกัน.”

เวลานั้นเรายืนกันทั้งสองคนแล้ว เขามองข้าวกว่าเขาก็กลับบ้าน ฉันคุยอยู่กับนาคาทกำลังจะเดินให้เธอออกมาให้ได้ และประจวบที่จะไม่ให้เสียงฉันว่า “ฉันยินดีด้วยมาก” แล้วต่างคนก็ต่างไป. ฉันจึงตรงขึ้นบนโต๊ะเรือน เข้า

ห้อง ชั้นต้นนอน แล้วทำผ้าเช็ดหน้าให้ ชุ่มด้วยน้ำตาอีกคนหนึ่ง ไม่ใช่เพราะ อิจฉาพี่จริง และไม่ใช่เพราะเสียตายนายเขม แต่เพราะมา รู้สึกตัวว่าตนเป็นคนมีหัวใจ เป็นเด็กที่ แดกเนื้อตัว แดงก็ เกลยผันไป ว่า ตัว เป็น ตัว และนึกว่าไม่มีใครจะเสียเท่าตัว ไม่มีใครช่วยกว่าตัว คนทั้งโลกนี้จะมารวมติดตัวเหมือนคนตั้ง ที่ตนหลงตนเองว่าเด็ดเดี่ยว ความเศร้าใจในระหว่างนั้นเป็นอย่างไร ฉันไม่มันกว่าจะเอา แต่เวลาเป็นเครื่องฆ่าความเศร้าใจได้ได้อย่างยอดเยี่ยม เพราะฉะนั้นเวลาต้องไปใจ ของฉันก็ค่อยสร้างโลกขึ้น เหตุการณ์ ทั้ง หายได้ ทำให้ ฉันเป็นคนมีสติสัมปชัญญะมากขึ้น เป็นคนครั้น ฉะนั้นพอฉันเกิดต่อมาให้หลังไปแล้ว ฉันก็รู้สึก ว่า “สาว เวลา ฉันตายคือ สิบสี่ กว่า ๆ สิบห้า หย่อน ๆ ได้ลงพื้นไปแล้วโดยดีด้วยสภาพ นับว่าฉันเคราะห์.” สิ้นคำให้การของฉันเพียงเท่านั้น ขอแม่รุ่นๆ ทั้งหลายจงจำเป็นกระตือใจ.

